

L' ART DEL PAGÈS

SECCIO DOCTRINAL, AGRONOMICA Y BIBLIOGRAFICA.

Congrés internacional de Agricultura

CELEBRAT Á PARÍS EN 1889.

Informe presentat á la Societat de Viticultura sobre la reconstituició dels vinyats del mitjdia de Fransa.

(Continuació.)

A *priori* y ants que 'ls fets haguessin pogut probar la resistència á la filoxera de determinats ceps, podia aquella pressentir-se. La filoxera no viu mes que sobre las arrels ó sobre las fullas de la vinya; mor de fam sobre tot altre vegetal; si no hi havia, donchs, en alguns punts del globo ceps resistents que puguessin proporcionar al insecte un aliment apropiat y constantment renovat, la filoxera no hauria pogut viure y perpetuarse: la especie hauria desaparegut; la filoxera última moriria sobre l' últim cep.

També. desde la primavera de 1869, havia jo buscat aquest cep resistent en la familia vehina á la *Vitis vinifera*, y havia empeltat alguna de nostras antiguas varietats sobre peus jóvens de vinyas verges (*Ampelopsis*), que cubreixen las parets de numerosos jardins nostres. Aquestas probaturas no donaren resultats satisfactoris.

La incertitut no fou felisment llarga. Set ó vuit mesos després, lo 9 de Novembre, en lo Congrés de Beaune, Mr. Laliman, lo primer en Fransa, nos feu coneixer la resistència dels ceps americans. Lo fet era innegable; Mr. Laliman havia portat y'ns mostrava desde la tribuna del Congrés magnificas redoltas de vinyas americanas, podadas en lo *chateau* de la Tourate, aprop

de Burdeos dins lo mateix circuit ahont morían las vinyas europeas vehinas d'aquells, després d'alguns anys de debilitat.

Estant sobre avís no tardavam en saber per las comunicacions de Mr. Riley, en los diaris de Nova-York, que un insecte semblant al descubert á Fransa, causava grans estragos en diferents vinyars del vall de Misisipi: afirmava al mateix temps Mr. Riley, que certa classe de ceps resistían los atachs del insecte.

Tal fou lo punt de partida. S'ha discutit vivament sobre d'ell: desde allavors hi ha americanistas convensuts, pero hi ha també ardents impugnadors. No tots creuen encara en la destrucció complerta de nostras vinyas per la filoxera; qui l'atribuheix al fret, á la sequera, á nostra vella vinya debilitada per la reproducció per estaca desde segles. Molts esperan trobar sa salvació en adobs apropiats ó en cultius intensius.

Així, que en Juny de 1871 vaig fer apareixer en lo *Messageur du Midi*, periódich de Montpellier, una nota molt explícita sobre la possibilitat de reconstituhir nostras varietats, empeltant-las sobre vinyas americanas, quan vaig indicar ab precisió la marxa que devía emprendre 's la idea semblá tan extraña, que molts viticultors m'han confessat mes tart haver cregut allavors que había perdut l'enteniment.

En 1872, no obstant feyam venir á Montpellier ceps del Nou Mon Tinch jo encara en l'extrém de mon jardí, immediat á Montpellier, una dotzena de plantas que provenen d'una d'aquellas primeras importacions.

L'exemple es contagiós; las arribadas foren mes numerosas, pero las plantas s'enviavan al etzar, sens escullirlas, y plantarem á la ventura los Clinton, los Concord, los Taylor, los Franklin, los Herbement, los Cunningham, y també los Scupernong, varietats quals noms nos eran desconeguts, y encara mes sas qualitats y defectes.

Lo Scupernong, entre altres, passava per tant vigorós y productiu, que bastava plantar uns cinquanta per hectárea. Un propietari, ab la major bona fé, prepará duas ó tres hectáreas y obrí los clots pera la plantació del Scupernong, á quinze ó vint metres uns d'altres. Aquestas ilusions duraren poch y 'ls Scupernong, no foren, que jo sápigam, plantats; pero se probavan ab éxits diferents las varietats senyaladas.

(Continuará.)

SECCIO D' AGRICULTURA PRACTICA.

La malura de las oliveras al Ampurdá.

Fa alguns dias que, al objecte d' enterarnos, sobre 'l terren, del mal que destruheix los oliverars, recorreguerem part dels termes de Avinyonet, Llers y Vilanant, y nos convencerem de la imminent ruina que sobre aquellas comarcas avuy pesa, si no se trova un prompte y eficás remey pera destruhir la plaga de las oliveras ó no sobrevé algun cambi admosféric h capàs de destruir lo parásit.

Observadas las oliveras, se nota que 'l parásit ataca las extremitats ó caps dels brots, comensant per las brancas superiors é invadint successivament tot l' arbre.

La part llisa de la fulla, sembla ser lo punt predilecte pera 'l parásit, donchs en ella es ahont se notan sos efectes, que consisteixen en unas tacas grogas, tacas que no son mes que la falta d' epidermis (pell) de la mateixa, deixant al descubert lo verdader esqueleto de la fulla.

Sembla ser que en la cara rugosa de la fulla construheix lo parásit sos nius, que son una especie de covas formadas per una sustancia engafitosa en las cuales s' hi arredossan á milers, durant la nit, las larvas (cuchs), y dich larvas, donchs crech que en aqueix estat es cuan causan la destrucció de las fullas.

Destruheix, també, la mencionada malura 'l fruyt de las oliveras. Unas vegadas, rosegant los peduncles (cuas) de las fullas y altres lo fruyt mateix.

Per la extensió dels terrenos atacats y per la distancia que están del primer punt ahont s' observá per primera vegada la malura, creyém que aquesta es produhida per un insecte y que la pressa de sa invasió es deguda á la manera que dita classe té de poderse trasladar ab facilitat al arribar á la última de sas metamórfofis (cambis), ó siga á insecte perfet (papallona.)

Segons sembla la devastació que causa aquesta plaga, comensa á manifestarse en la primavera, continuant sa destrucció durant las calors del istiu y primers dias de la tardor. Segueix després un período de calma que dura part de la temporada de tardor é hivern, fins arribar á la primavera següent.

Aquesta manera de presentarse la malura, nos fa creure més y més se tracti d' un insecte; donchs per regla general, en los de sa classe s' observa que durant la tardor la papallona deposita sos ous en lloch abrigat y resguardat, ous que á las primeras calors s' avivan y dels quals surten las larvas ú orugas, las quals fan un capoll á dins del que se trasforman després en ninfas ó crisálidas (puputs) pera convertirse després en papallona; y res estrany seria que dins d' aquellas bossetas que s' observan en las fullas, construhís un capoll ó mortalla la larva.

Segons se nos ha manifestat los Ajuntaments de Avinyonet, Llers, Borrassá, Vilanant, y no sabém si algun altre, elevaren una sollicitut á la Diputació provincial de Gerona, demanant son amparo, y pregantli hi enviés una comissió facultativa pera que, sobre 'l terreno, pogués estudiar la malura y veure si hi havia remey possible pera combátrela, ó pendre las determinacions convenientes pera evitarla.

¿S' ha enviat la citada comissió? ¿Quina contestació ha meregut la mencionada sollicitut? Que nosaltres sapigam, en aquesta hora no s' ha fet pas res.—S.

13 Octubre 89.

SECCIO DE NOTICIAS AGRICOLAS.

Camp de probas.—La comissió de Agricultura del Centre Catalanista d' Olot, reconeguent la gran utilitat práctica que tota la comarca olotina podria obtenir del establiment de *un camp d' experimentacions agricolas*, se ha proposat fer lo possible pera portar á la práctica aquesta idea dintre curt temps; y sapiguent que algunas personas tenen la mateixa idea é iguals desitjos, prega á ditas personas que se servezan prestar son concurs á dita Societat á fi de poder tots junts conseguir mes facilment lo que 's desitja.

Al proposarse aquest projecte á la Junta, lo Sr. Marqués de Vallgornera que estava present,oferí, ab un desprendiment digne de nostre mes cordial elogi, terrenos apropósit, en sa finca anomenada Torre d' en Llunas, situada á poca distancia d' aquella vila.

Los beneficiosos resultats de posarse en obra aquest projecte no son superiors á la comprensió de ningú, per lo tant es de esperar que será ben rebut per los bons agricultors y que tots hi prestarán son concurs é inteligencia.

Repetim lo que diguerem al publicar la nova per primera vegada, en lo número 396 de L' ART DEL PAGÉS, corresponent al 5 d' Octubre prop-passat.

Filoxera.—De *El Labriego* de Vilafranca:

«Desgraciadament va estenent-se la invasió d'aqueixa plaga en los vinyats del Panadés; además de la creixensa natural de las tacas conegudas ja que no s' ha lograt oposar resistencia á sos devastadors, s' han descubert altres noves clapas per la part de Sant Sadurní, Ordal, etc., y en la última visita de la comissió técnica ambulante se'n reconegueren sis d' importants en Sant Quintí de Mediona »

Premis.—Demá se repartirán en lo I. A. C. de S. Isidro, als qu' en guanyaren en la E. U. de Barcelona, socis y representats per dita Corporació en l' esmentat Certámen.

Reunió d' agricultors.—Efectivament s' efectuá á Valls lo diumenge anterior, tal com haviam anunciat, convocada per la Junta de la Associació de la provincia de Tarragona.

Lo tema en que s' inspiraren sos organisadors pot sintetisar-se en que la agricultura, gracias als moderns avenços y á las plagas que l' assotan, no pot avuy viure de rutina: ha de menester la cooperació de la ciencia y exigeix la unió dels agricultors.

La nova Associació se proposa facilitar la adquisició del sulfat de coure y establir viviers de ceps americans.

A invitació de la mesa, continuaren sos noms en la llista de socis, bastantes personas de las que havian acudit á la cita

MERCATS, FIRAS Y CULLITAS.

Falset.—L' Ajuntament ha acordat aplassar als dias 18, 19 y 20 de Desembre la fira que tots los anys se celebrava en aquella vila lo dia 30 del actual.

Figueras 7.—De *la Concentración*:

«Per fi lo dimars á la nit ploqué bastant en l' Ampurdá, posant los camps en condicions de poder comensarse 'ls treballs de la sembra. Ab aixó, haurán cessat las angúnias d' aquells pagesos que, ab motiu, comensavan á desesperarse per la falta d' aygua.»

Fransa.—La cullita de cereals se presenta bé, particularment en los departaments del Nort.

Aixís s' explica la tendència á la baixa que se nota en nostres mercats bladers, á pesar de la fermesa que s' ha notat en los d' Inglaterra.

Perelada 2.—Lo dilluns ultim se celebrá la acostumada fira, fentse pocas transaccions de totes classes de bestiar.

Reus 5.—Las operacions verificadas no tenen res de despreciables particularment en alguns dels fruyts del pays per esser la demanda activa; en altres se ressent la calma, motiu de que no hi hagi transaccions. En general faltan demandas.

Sembla fora de dupte que la cullita de fasols ha sigut bona y ho prova las importants existencias que hi há per tots los pobles del entorn y que se'n presentan regulars partidas á la venda. Ahir mateix se cediren de 16 á 17 pessetas classes bonas; los valencians valen de 30 á 31 pessetas lo sach de 92 kilos, segons veyém en *Lo Somatent*.

Tarragona 5.—Desanimat estigué lo mercat celebrat avans d' ahir, ja que las tranzacions que s' portaren á cap foren pocas y de escassa importancia.

Vich 2.—Lo temps en nostra encontrada fins ara s'ha ressentit y participat poch de las tormentas que veyém han estat quasi generals. Dijous, no obstant, cap al tart, passá una borrascada de calamarsa que agafá molt poch espay, essent un xáfeh fort d'aygua, que durá, com la calamarsada, pochi moments en las aforas de la ciutat.

Hi ha per ara la suficient humitat perque 'ls sembrats pugan náixer be; y veyém, en efecte, que ixen molt bonichs.

Aixís ho transcribím de *la Veu del Montserrat*.

A causa de lo desaparible del temps no se vejé molt concorregut lo dissapte anterior lo mercat de Totsants, lo que va fer que faltés lo bestiar de tota mena y que en sa consecuencia no se verificuessin transaccions de cap classe.

Vilafranca del Panadés.—De las duas últimas firas darrerament celebradas en dita vila, de que ja tenen coneixement nostres lectors, la primera s' vejé afavorida de major concurrencia, fenshi bastantas tranzacions. En l' altre, lo mercat de castanyas no fou tan abundant com en anys passats, á causa de la escassetat d' aqueix fruyt y lo pujat de son preu.

OLIS.

Segons datos estadístichs, las condicions en que 's presenta la cullita d' olis en Fransa, poden ser altament favorables pera nosaltres.

En Provenza las oliveras presentan poch fruyt, y aquest de mal carácter. Lo mateix succeheix en lo Var y en totas las sonas del litoral; en la ribera de Génova la cullita també es escassa y de malas qualitats. Unicament en la montanya es ahont las oliveras apareixen mitjanament carregadas de fruyt sá, ple y de bon aspecte.

Los preus del mercat extranger son, per altra part, bastant favorables y constituheixen un estímul pera nostres culliters. Los verdaders extra s' han cotisat en Nissa durant aquestos ultims dias á 192 pessetas los 100 kilógrams, los superfins á 166 pessetas los 100 kilógrams y 'ls intermitjos de 125 á 130 pessetas los 100 kilógrams.

Lo mercat de Bari presenta preus mes arreglats per causas que de tots son sapigudas.

Los olis de bonas qualitats de Palo, Modugno y Tirlizzo, s' han venut entre 128 y 147 pessetas los 100 kilógrams. Los de la provincia de Lecce, de 107 á 118 pessetas los mateixos 100 kgs.

De la próxima cullita en Italia tenim algunas noticias. En la zona de Bari, lo fruyt es abundant y sá, sent d' esperar bons rendiments en cantitat y calitat.

En la Basilicata y en la provincia de Lecce, la cullita es escassa y de mal aspecte. En la Toscana, la cullita es completament dolenta, y en las comarcas de Lueques, es menos de mitjana.

Lo mercat te animació, degut als mals auguris que 's fan de la próxima recolecció y á las remesas enviadas á Alemanyay Austria.

En la anterior setmana sortiren 800 bocoys ab mes de 7,000 arrobas ab destí á Trieste y á algunas ciutats alemanyas.

En Espanya no sabém á punt fixo quin resultat oferirá la cullita, pero es indubtable que s' ha conseguit refer, encara que no sia mes que en part, la baixa que en la exportació havia suferit aquest producte.

Segons noticias de Tortosa, los preus del oli van pujant en aquell mercat. Lo mateix succeheix ab las garrofas que tanta depreciació sufriren l' any anterior.

La escassés que 's nota de dits articles en altres paisos productors, es causa de que obtingan millor estima en la zona tortosina.

VINS.

Espanya —A Tarragona s' han cotisat: Priorat dols, de 37 á 45 pessetas los 121'60 litres.—Priorat sech, de 37 á 40.—De Reus, de 13 á 30.—Del Camp, de 20 á 25.—Del Vendrell, de 16 á 18.—De Valls, de 20 á 26.—Pera Cuba, de 33 á 38.—Mistela blanca, de 30 á 35.—Mistela negra, de 40 á 45

Desde 'l dia 13 al 19 de Novembre prop passat s' expediren per la estació de Port-Bou, las següents cantitats de vi: pera París, 253,451 kilógrams; pera Burdeus, 23,740; pera Cette, 38,910; pera Montpeller, 492,741, y pera altres destínos, 128,529. Total 937,371 kilógrams.

Del dia 27 al 2 d' aquest mes: París 203 y 307; Burdeus, 17,920; Cette, 40,510, Montpeller, 643,315; variats destíns, 249,562.

CANET DE MAR 3.—De *La Aspiración Rural*:

«Tan escassa ha sigut la cullita del vi en lo present any, que 'l resultat del aforo manat practicar per l' Ajuntament ha sigut per demés exíguo, donchs apenas s' han aforat duas mil cargas, y es sabut que en l' any passat se n' aforaren sis mil.»

SITGES 3.—De *El Eco de Sitges*:

«Aquesta setmana s' ha notat un desusat moviment en la platja; encara no terminada la descarga de las deugas, se presentá la balandra nacional «San Sebastian» procedent de Vinaroz, ab carregament de pipas y bocoys de vi de Vinaroz y Benicarló á la consignació dels Srs. Catasús y Companyia.»

Fransa.—Ab tot y lo gran moviment en lo comers d' aquella plassa, s' han cotisat los vins espanyols desde 40 á 45 franchs per hectólitre de 14 á 15 graus, de 1.ª classe, fins de 28 á 32, de segona, ab 12 graus, essent lo preu general en depósit y sens envás, de 35 á 38 franchs l' hectólitre.

A Burdeus hi han arribat bonas partidas de Huelva y Tarragona.

A Cette hi arriban partidas de Valencia, Vinaroz, Mallorca y Catalunya.

Los preus que han regit han variat desde 36 á 40 franchs los de 1.ª de Valencia, fins 18 y 20 los de Mallorca de 10 graus; alcansant los de Catalunya de 25 á 28 los de 1.ª y de 22 á 24 los de segona classe.